

Από την εφημερίδα *Η Καθημερινή* (Κυριακή 22 Ιουνίου 2008)

Έκθεση - κόλαφος για Ίμβρο και Τένεδο.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης ζητεί από την Τουρκία τη λήψη άμεσων μέτρων για προστασία και ενίσχυση του ελληνικού πληθυσμού.

Της Μαρίας Δεληθανάση

Ένα αρχαίο λιμάνι (αυτό του Κάστρου) καταστράφηκε για να δημιουργηθεί μια σύγχρονη προβλήτα. Ένα παλιό ελληνικό χωριό (Πύργος) καταστράφηκε για να δημιουργηθεί ο παραθεριστικός οικισμός του τουρκικού υπουργείου Δικαιοσύνης. Ένα καινούργιο κτίριο δημοτικού σχολείου (στους Αγίους Θεοδώρους) δεν πρόλαβε να λειτουργήσει, διότι η ολοκλήρωσή του συνέπεσε με την υπερψήφιση «διά βοής και άνευ ουδεμίας αντιδράσεως» στην τουρκική Εθνοσυνέλευση το 1964 του νόμου για οριστικό κλείσιμο των ελληνικών σχολείων στην Ίμβρο και την Τένεδο. Σήμερα χάσκει εγκαταλειμμένο, όπως και όλα τα άλλα σχολικά κτίρια.

Οι εικόνες είναι γνωστές σε όσους προέρχονται από εκεί... Όμως, την Παρασκευή 27 Ιουνίου θα γίνουν γνωστές στο μεγαλύτερο μέρος του «δυτικού κόσμου». Εκείνη την ημέρα παρουσιάζεται στη θερινή σύνοδο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης η έκθεση της Επιτροπής Νομικών Υποθέσεων και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου με τίτλο: «Gokceada (Ίμβρος) και Bozcaada (Τένεδος): διαφύλαξη του διαπολιτισμικού χαρακτήρα των δύο τουρκικών νησιών ως μοντέλο συνεργασίας Τουρκίας και Ελλάδας για το συμφέρον των άμεσα ενδιαφερομένων». Συντάκτης της ο Ελβετός βουλευτής Andreas Gross από τη Σοσιαλιστική Ομάδα. Ο ίδιος και οι συνεργάτες του επισκέφθηκαν τα δύο νησιά, μίλησαν με εκπροσώπους των κοινοτήτων στην Αθήνα, με τις τουρκικές αρχές στα νησιά και την Άγκυρα.

Προτάσεις λύσεων

Στην έκθεση –που παρουσιάζει σήμερα η «Κ»– διευκρινίζεται ότι στόχος δεν είναι η ανάλυση των προβλημάτων της ελληνικής μειονότητας στην Τουρκία. Αυτά, όπως και τα προβλήματα της τουρκικής μειονότητας στην Ελλάδα, θα παρουσιασθούν σε έκθεση της ίδιας Επιτροπής υπό τον βουλευτή Michel Hunault. Σκοπός είναι να προταθούν λύσεις για την επίλυση των προβλημάτων που έχουν προκαλέσει οι αδικίες της Τουρκίας απέναντι στους Έλληνες της Ίμβρου και της Τενέδου. Στόχος είναι η έκθεση να συμβάλει στο να αποτελέσουν τα δυο νησιά θετικό παράδειγμα ανοχής, αμοιβαίου σεβασμού και ευημερίας. Τα νησιά κατοικούνταν από Έλληνες από αρχαιοτάτων χρόνων. Την οθωμανική κυριαρχία, ύστερα από μικρά διαλείμματα βρετανικής και ελληνικής διακυβέρνησης, διαδέχθηκε το 1923 η ένταξη στην τουρκική επικράτεια. Ο ελληνικός πληθυσμός των νησιών οδηγήθηκε σε απίσχναση, εξαιτίας μιας σειράς μέτρων (κλείσιμο ελληνικών σχολείων, απαλλοτρίωση περιουσιών, ποικίλες μορφές κακομεταχείρισης) αλλά και για οικονομικούς λόγους. Οι κάτοικοι της Ίμβρου και της Τενέδου πλήρωναν κάθε φορά το τίμημα για τις ελληνο-τουρκικές διαφορές. Έτσι, τα μέτρα που λήφθηκαν το 1964 σχετίζονταν με τις επιθέσεις εναντίον Τουρκοκυπρίων, άλλα μέτρα με τα τεκταινόμενα στην Κύπρο το 1974... Παρ' όλα αυτά, επιστρέφουν συστηματικά στην πατρογονική γη για γιορτές και διακοπές. Ένας σημαντικός αριθμός τους σκέφτεται να επανεγκατεσταθεί στα νησιά όταν συνταξιοδοτηθεί ή για να αναπτύξει επιχειρηματική δραστηριότητα.

Η θέση των δύο νησιών στην έξοδο των Δαρδανελίων έχει παύσει προ πολλού να είναι «στρατηγική» στην εποχή των πυραύλων μεγάλου βεληνεκούς και των δορυφόρων. «Τα δύο νησιά, λοιπόν, μπορούν να λειτουργήσουν ως «τεστ» για τη βούληση και την ικανότητα της Τουρκίας να διορθώσει λάθη του παρελθόντος... Μια θετική στάση απέναντι στους Έλληνες του νησιού και τους απογόνους τους θα αποτελούσε μια εξαιρετική εκδήλωση καλής θέλησης από την Τουρκία ότι διατίθεται να ξεπεράσει τον έντονο εθνικισμό της και να ενστερνισθεί τις ευρωπαϊκές αξίες της καλής γειτονίας».

Το Συμβούλιο της Ευρώπης υποστηρίζει ότι υπάρχει αδήριτη ανάγκη για τη λήψη, επειγόντως, θετικών μέτρων προκειμένου να ανατραπεί ή τουλάχιστον να ανακοπεί η πληθυσμιακή αιμορραγία του ελληνικού στοιχείου και να διατηρηθεί ο διαπολιτισμικός χαρακτήρας του νησιού. Όπως σημειώνεται, έναυσμα για την έκθεση υπήρξε η κοινή επίσκεψη των επικεφαλής της ελληνικής και της τουρκικής αντιπροσωπείας στο Συμβούλιο της Ευρώπης, κ. Έλσας Παπαδημητρίου και κ. Μουράτ Μερτσάν, το 2005 στα νησιά και η μετέπειτα επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού Ταγίπ Ερντογάν. Υπό αυτή την οπτική γωνία, διευκρινίζεται, πρόκειται για μια «φιλο-τουρκική» έκθεση. Εξάλλου, η μη μεροληψία της έκθεσης υπέρ της ελληνικής πλευράς διαπιστώνεται και από το γεγονός ότι η τουρκική εισβολή στην Κύπρο καταγράφεται ως «κρίση στην Κύπρο το 1974»...